

Jakab Attila:

Szamizdat 1. - Nemzeti hitvallás -

A samizdat kizárólag egyéni magánvéleményt fogalmaz meg magánlevél formájában.

Kedves Demokrata Barátom!

Kérésednek eleget téve véleményezem a magyarországi (fülke)forradalom rendszere által lényegében elkészített Húsvéti Alkotmányt (Nemzeti Hitvallást).

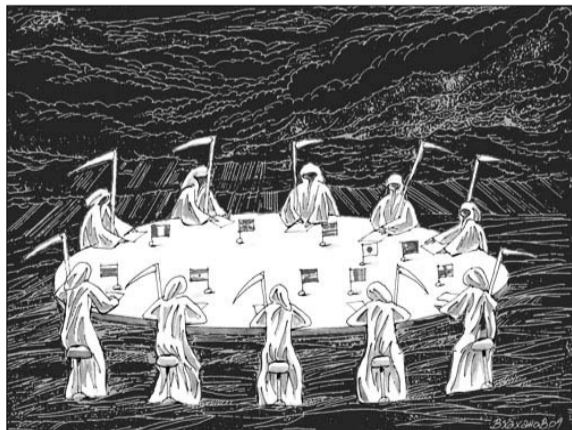
Az Alkotmány elfogadási időpontjának megválasztása óhatatlanul azt sugallja, hogy ez mindenképpen a magyar nemzet feltámadását / újjászületését kell jelentenie. Maga a preambulum (illetve a képviselők Isten és ember előtti felelőssége) is ezt a szakrális dimenziót domborítja ki. Első lépés a teokrácia felé vezető úton. A kérdés természetesen az, hogy mi a hitvallás?

A katolikus tanítás szerint – és az Orbán-rendszer egyértelműen ezen az alapokon igyekszik magát megjeleníteni – a hitvallás tulajdonképpen "a hittartalomnak tételekben való többé-kevésbé teljes megfogalmazása, amit a tanítóhivatal, illetve a hagyomány végzett el. (...) A mai teológiai értelmezés szerint a hitvallások a fő dogmákat [vagyis az Istentől kinyilatkoztatott igazságokat] tartalmazzák; hogy szó szerinti szövegük kötelező-e, azt annak alapján kell megítélni, hogy az Egyház általánosan elfogadta-e, valamely zsinat vagy pápa megszövegezte-e, jóváhagyta-e vagy nem". Mindebből szinte értelemszerűen következik, hogy az Alkotmány elfogadását követően fel kell állítani egy Nemzeti Tanítóhivatalt (a hivatalos értelmezés meghatározására és védelmezésére) valamint egy Nemzeti Inkvizíciós Hivatalt (a nemzeti hitvallást vitató vagy megkérdőjelező 'eretnekek' felkutatására és példás megbüntetésére). Különös, hogy egy ilyen keresztény teológiai kulcsfogalom politikai kisajátítása nem keltette fel egyetlen illetékes katolikus teológus vagy főpap figyelmét sem. Ugyanakkor ez mindennél többet elárul a KDNP intellektuális és teológiai színvonaláról, hiszen soraiiban tömegével vannak a teológiai végzettséggel rendelkező politikusok.

Arról, hogy az Alkotmány politikai avagy kulturális/etnikai magyar nemzetéről beszél-e nem is érdemes vitakozni. A fogalmazás annyira kétértelmű, hogy mindkét tartalom benne van, s gyakorlatilag mindenki ízlése szerint értelmezheti.

Büszkeség helyett érdemes lenne pl. elgondolkodni azon, hogy nagyon sok magyar szellemi teljesítmény miért idegenben kényszerült megvalósulni? Komikus, hogy az a nemzet, amelyik semmire sem becsüli szellemi kapacitását (gondoljunk csak pl. Radnótira – és a sort tetszés szerint lehet folytatni!), rendkívül büszke rájuk. Ennek a büszkeségnek pedig alkotmánybeli rögzítése – éppen a politikai tisztogatások kelletős közepén, amikor is a tudományos teljesítménynek nincsen semmi értéke – egyszerűen nevetségessé teszi a megfogalmazást.

Felemelő a "kereszténység nemzetmegtartó szerepét" hangsúlyozni. A keleti kereszténységek esetében (pl. koptok, örmények, bolgárok stb.) ez teljes mértékben megalapozott. Magyar vonatkozásban azonban az időszakokra lebontott kép mindenképpen árnyaltabb. Egyáltalán nem költői a kérdés: vajon a gályarabságra ítélt református lelkészek, avagy a Habsburgokat kiszolgáló katolikus egyház őrizte-e a magyar nemzetet? Arról nem is beszélve, hogy a közhiedelemmel ellentétben a magyarországi katolikus egyház nem annyira a magyar nemzetet/népet, hanem mindenképpent a mindenkorai politikai hatalmat, illetve a saját maga jól meghatározott intézményi érdekeit szolgálta: I. Istvántól lényegében napjainkig.

Két példa

• (1) – A katolikus főpapok 1849 őszi bécsi állásfoglalása szerint "a nemzetiség a pogányság maradványa, a különböző nyelvek pedig az eredendő bűn és az ember elbukásának következményei".

• (2) – Erdő Péter esztergombudapesti bíboros-érsek sajtóságos magatartása a szlovákiai magyar katolikusok törekvéseinek (akik semmiféle támogatásban nem reménykedhetnek), illetve a csángómagyaroknak a vonatkozásában. Ez utóbbi jelzés értékű. Erdő Péter 2008-ban, mint az Európai Püspökkari Konferenciák elnöke, párbeszédet kezdeményezett a magyar és a romániai püspöki konferenciák állandó tanácsai között. Az első találkozóra 2008. szeptember 16-án került sor Budapesten. Miközben szó volt a kisebbségi pasztorációról (pl. a temesvári vagy a szatmári egyházmegyékben a román katolikusoknak biztosítják az anyanyelvi lelki gondozást és szentmisét), addig a csángómagyarok ügyét gyakorlatilag mellőzték. Emiatt több bírálattal is érte a magyar bíboros-érseket. A találkozó eredményeképpen azonban, már 2008-ban, két papnövendék érkezett Budapestre, hogy 3 éven keresztül kánonjogot tanuljon. Az egyik, Felix Märiup, a bukaresti főegyházmege papja. 2008. október 1-től a budapest-felsővizvárosi Szent Anna Plébánia kisegítő lelkésze, ahol minden vasárnap 10 órakor román nyelvű szentmisét tart. A másik Andrei Varga, a jászvásári egyházmegye papja, aki 2009-től a budapest-felsőkeresztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia kisegítő lelkésze. A hazai egyházi híradásokkal ellentétben, amelyek a magyar tanulásra fektetik a hangsúlyt – és kimerítik a tudatos félretájékoztatás fogalmát –, a jászvásári püspökség honlapján a két pap egyértelműen fogalmaz: mindketten a Budapesten és környékén élő és dolgozó román katolikus hívek lelki szolgálatát látják el – illetve igyekeznek "helyesbíteni" a csángókról kialakult képet. Mindez teljes mértékben megfelel a jászvásári római katolikus egyház gyakorlatának: vendégmunkásként szétszóródott hívei után küldi a papjait, pl. Olaszországba, Ausztriába, Angliába, Németországba, Írországba, és még Izraelbe is (!). Ugyanakkor gyökeresen ellentmond annak a megfogalmazásnak, hogy "sok vendégmunkás érkezik Magyarországra, ahol tömegesen szereznek tapasztalatokat az anyaország életéről, egyben megerősödik bennük a magyarsághoz tartozás érzése és a magyar anyanyelv használatának fontossága." Kérdés: amennyiben a Budapesten élő román identitású moldvai katolikusoknak jár a román mise Budapesten (és ezt a jogot senki nem vitatja el tőlük), akkor ez miért nem lehetséges a csángómagyaroknak Bákó megyében? A kettős mérce dilemmájának a feloldására minden bizonnyal Erdő Péter esztergombudapesti bíboros-érsek lenne a legilletékesebb!

Kb. egy év elteltével, a Romániai Katolikus Püspökök 2009 őszi, Szatmárnémetiben, tartott Konferenciája alkalmával Ioan Robu, bukaresti érsek, azonban már nem zárkózott el a magyar nyelvű misének a gondolata elől. Ebben vélelmezhetően az is szerepet játszott, hogy tudta: november 23-25 között a magyar katolikus püspöki kar delegációja látogatást tesz Jászvásáron. A találkozó érdemi hozadéka annak az elvnek a szóbeli megfogalmazása volt, miszerint: amennyiben igénylik, a római katolikus hívőknek joguk van az anyanyelvi szentmiséhez. Ezt azonban semmiféle dokumentum nem rögzíti. A következő találkozásra 2010. február 7-én került sor, Budapesten, ahol a korábban megfogalmazott elv megerősítést nyert. Elnében az elvetélt(etett) rekecsini iskola ügye – amelynek alapkövetelénél a magyar politikai és tudományos élet több prominense tüntetett a jelenlétével – egyik találkozó alkalmával sem került említésre.

Böjte Csaba kezdeményezésére 2005. május 15-én, Pünkösöd ünnepén, Rekecsinben, sor került egy magyar tannyelvű iskola alapkövetésének a letételére. Az ünnepségen beszédet mondott Benke Pál, az MCSMSZ alelnöke, Ichim Vasile, Rekecsin község polgármestere, Mádl Dalma, Takács Csaba, az RMDSZ ügyvezető elnöke, Berca

Gabriel, Bákó megye prefektusa, valamint Böjte Csaba, a Szent Ferenc Alapítvány elnöke. Felolvasták a csángómagyarok ügyéért sokat tevő Tytti Isohookana-Asunmaa volt Európa tanácsai képviselő levelét is. Magyarországról jelen voltak Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának az elnöke, Dávid Ibolya, az MDF elnöke, Vízi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Az ünnepség meghívottja volt Terényi János bukaresti magyar nagykövet és Beke Mihály, a bukaresti Magyar Kulturális Központ igazgatója is. Jól lehet személyesen nem jelent meg, de elküldte képviselőjét Petru Gherghel jászvásári püspök is. Ezt lett volna a Béke Királynője alapítványi Iskola, ahol – a remények és elképzelések szerint – esetleg magyar ajkú pap állhatott volna a gyermekek lelki életének a szolgálatára (mise, szentségek kiszolgáltatása, hitoktatás, lelkigyakorlat). **Az iskolából máig nem lett semmi, mert a szükséges építési engedélyeket nem sikerült beszerezni.**

A részeire szakadt nemzet szelleme és lelki egységének a megőrzését nem elég megígérni – azért kitartható és következetesen cselekedni kell!

Magyarország Alkotmányában természetesen meg lehet jeleníteni a Kárpát-medencét – érzelmi elégtételt nyújtva mindazoknak, akik folyamatosan az elképzelt és idealizált múltba révedve a Nagy-Magyarország nosztalgijával élnek mindennapjaikat – ellenben, ez kétséget kizárólag világpremier lesz, igazi hungarikum: egy olyan alap-törvény, amely a szomszédos országokra is kiterjed részben (pl. Románia vagy Ukrajna) vagy egészben (pl. Szlovákia).

Az emberi méltóság tekintetében a (fülke)forradalmi kormány pl. meghatározhatná, hogy egyáltalán kiket tekint embernek – és kiket nem!

Az együttélés legfontosabb keretei közül érdekes módon kimaradt a társadalom. Vagy ez azonos lenne a nemzettel?

Ami pedig az alapvető értékeket illeti: hűség kihez vagy mihez? hit kiben vagy miben? A szeretet pedig egy Alkotmányban egyszerűen értelmezhetetlen.

Az elesettek és a szegények megsegítésének parancsa inkább az önkéntes jótékonykodás és alamizsnálkodás, semmint a társadalmi szolidaritás szükségességét sugallja. Ez gyakorlatilag az amerikai modell és gyakorlat hazai meghonosítását jeleníti meg. Ehhez azonban arra is szükség lenne, hogy a magyar mágnások/úrgazdagok felismerjék: az elszegényedő és nyomorba süllyedő magyar lakosságnak az állam által biztosított cirkusz mellé nekik kellene időnként legalább száraz kenyérdarabokat dobni!

A méltányos, illetve visszaélések és részrehajlás nélküli ügyintézés alkotmányos elvét már most meghazudtolja az Orbán-rendszer gyakorlata. Erről a legtöbbet az önkényesen és indoklás nélkül kirúgott tudnának igazán mesélni. Pl. a repülőter elnevezésben "rossz" álláspontot képviselő kormánytisztviselő.

A második világháborúig az alkotmányosság nem a nemzetet, hanem alapvetően a kiváltságosok vékony rétegét érintette csak. A Szent Korona vonatkozásában pedig érdemes lenne elolvasni Kees Teszelszky, *Az ismeretlen korona. Jelentések, szimbólumok és nemzeti identitás* (Historia pro futuro. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2009) c. művét.

A jelenlegi magyar politikai és a közvéleményt befolyásoló ún. "szellemi" elittel semmi esély semmiféle (különösképpen nem lelki és szellemi) megújulásra. Érdekes, hogy az 'erkölcsi' valahogy kimaradt a megfogalmazásból!

Magyarország naggyá tételéhez természetesen kell tehetség, kitartás és lelki erő. De talán ennél is fontosabb lenne a szolidaritás, a társadalmi kohézió, egymás tisztelete és megbecsülése – az építő munkáról nem is beszélve!

Az Orbán-rendszer gyakorlatának fényében a nemzeti együttműködésről beszélni egyszerűen ízléstelenség. Feltéve, hogy a magyar nemzet nem azonos a feltétlenül és elvakultan hívó Orbán-hívekkel!

Mindezek után elmondható, hogy a szöveget megfogalmazó (vélelmezhetően) jogászok természetesen lehetnek tanulatlanok a humán- és társadalomtudományok különböző területein. Itt azonban többről van szó. Magas fokú ostobaságról.

Azon pedig mindenképpen érdemes lenne elgondolkodni, hogy az intellektuális primitívségnek feltétlenül meg kell-e lennie egy Alkotmányban!?

Jakab Attila

EURÓPAI IDŐ – Az Európai Unióban szabadságát és önrendelkezését megteremtteni kívánó erdélyi magyarság lapja – ISSN 1220-9929

Főszerkesztő: Horváth Alpár. Helyettes főszerkesztő: Stóffán György. Felelős szerkesztő: Simon Ildikó. Főmunkatárs: Borsos Géza, Kolombán Sándor, Krasznai Zoltán.

A szerkesztőség postacíme: El-KIA, 520100 Sf.Gheorghe, C.P.: 15. Tel./fax: 0267-318 895. Honlap: <http://www.e-ido.com/> E-mail: europai_ido@e-ido.com

A kiadó címe: Európai Idő Kiadó, 520085 Sf.Gheorghe, Daliei 2., bl.44/C/1. Bankszámla: COD IBAN: RO42BRDE150SV03075641500 – BRD-GSG SUC. SF.GHEORGHE.

Főkönyvtel: Illyés Veronika. Könyvtel: Simon Ildikó. Terjesztés: az Európai Idő Terjesztőhálózata. Felelős terjesztő: El-KIA Kft. Nyomda: Europrint Nyomda – Csíkszereda

Az Európai Idő hasábjain szerző nevével, szignójával stb. megjelent írások illetve más forrásból átvett cikkek, illusztrációk nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét, s így felelősséget sem vállalunk ezek tartalmáért! A cikkekért minden esetben azok szerzői a felelősök.